

jad kui Taani-rahvas ja Sakslased meie maale tulid, sellepärast oli nende esimene mure igale poole kirikuid ehitada ja rahvale õpetajaid muretseada. Aga wanal ajal seisis meie maal mõõk arwa tuppes, üks sõdara teise järel müraš üle meie isamaa. Arwa jäi seal üks kirik lõhkumata ja riisumata, nõnda et nende wanad raamatud ja paberid enamiste kõik on ära kadunud. Sinaakirikud üksi olid linna kõrge müüride ja wallide warjul enam hoitud, ja sellepärast on mõni neist kirikutest meie päiwil peaaegu nõndasamuti weel kui mõne saa aasta eest. Hakame siis nendest peale.

Sinaakirikud on, nõnda kui suurem hulk maakirikuid, enne katoligikirikud olnud, sest wast 335 aasta eest on Euteruse usu-õpetus meie maale tulnud. Sest se siis tuleb et wääga palju kiriku-riistu ja piltisi weel katoligi-aega meele tuletawad.

Kõigewanem Tallinna kirik on tänine **Maakirik** (Püha Waimu kirik). Temast on lugeda, et ta juba enne 1284-at aastat ehitatud on, ja

wanast saadik Tallinna Raaduse kael olud. Müüdkl weel tuleb Raaduse-kohus senna 2 korda aastas koku, esimene kord Määri-kuu hakatusel, oma kohtupidamist palwega peale hakama ja teine kord, Jõulo-kuus, Tooma päawal oma kohtupidamist seks aastaks pühal kombel lõpetama. Altari-pilt on üks wääga kallis kunstlik töö, ja palju wõõraid reisijaid käiwad seda waatamas. Pilt tähendab Püha Waimu wäljalalamist. Restpaigas seisab püha Maria, känd üles tõstes, mõlemal poolel seisawad, 2 teas, pühad Apostlid. Wärsakut kät on püha Elisabet näha, tema kõrwas — katoligi usu järel — püha usuwõitja Wiktor, pare matkät on püha Taani-kuningas Olaus, kes ühe musta mau furnuks tallab. Se tähendab et tema pagana-usku ärawõitnud, sest se kuninggas on kõige oma walitsuse ajal (1018—1033) rohkeste ristiusu wäljalautamise eest hoolt kannud, mis eest pärast tema surma Paapst teda pühaks tõstis. Tema kõrwas seisab püha Maria ema — püha Anna. Pildi al on aasta-nummer 1483.